

de Rechtspraak

Landelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht

De minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
mr. drs. H.G.J. Bruins Slot
d.t.v. H. Naves, Raad Voorzitter Raad
voor de rechtspraak

Landelijk Bureau
Vakinhoud rechtspraak

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

(088) 3610000
www.rechtspraak.nl

datum 29 maart 2023
onderwerp Reactie Landelijk Overleg Vakinhoud Bestuursrecht inzake
Preconsultatie Wet versterking waarborgfunctie Awb

Opmerkingen bij het concept wetsvoorstel

Algemeen

Het LOVB merkt in algemene zin op dat het hem opvalt dat de meeste wetswijzigingen niet noodzakelijk zijn, zoals ook in de Memorie van Toelichting (hierna: MvT) op verschillende plekken wordt erkend. Een voorbeeld is de 'begrijpelijke' motivering:

Begrijpelijkheid is al een onderdeel van de verplichte motivering van een besluit, maar dit staat nu alleen in de uitleg van de wet (de memorie van toelichting) en niet in de wet zelf. Om het belang van de begrijpelijke motivering duidelijker te benadrukken, wordt deze norm in de wet opgenomen. Dit is een belangrijk signaal dat de regering begrijpelijke overheidscommunicatie noodzakelijk vindt.

Zie ook de kennelijke misslag:

Het corrigeren van kennelijke fouten is ook nu reeds mogelijk. Bestuursorganen plegen dit in de praktijk dikwijls te doen. Toch is niet iedereen ermee bekend dat deze mogelijkheid bestaat. Daarom wordt in algemene zin in de Awb geregeld dat kennelijke fouten kunnen worden hersteld.

De vraag rijst dan ook of een wetswijziging echt nodig is om de gestelde doelen te bereiken. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid dat de wijzigingen in de toekomst juist meer vragen (c.q. procedures daarover) oproepen. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld de 'informele afdoening'.

Overgangsrecht

In de regeling is nog geen overgangsrecht opgenomen, wat onder andere vanwege de wijziging van de bezwaar- en beroepstermijn, wel van belang is.

datum 29 maart 2023
pagina 2 van 9

Artikelsgewijs

Artikel 2:4a

Het LOVB is positief over de verruiming van de mogelijkheden om buiten de toepassing van de bestuurlijke lus een tussenuitspraak te doen, of althans dat de toepassing die daaraan in de praktijk nu al wordt gegeven wordt voorzien van een wettelijke grondslag.

Wel zijn er bedenkingen bij de zachte normen die in het wetsvoorstel aan bestuursorganen worden opgelegd. De wens van de wetgever om een meer burgervriendelijke benadering te willen vastleggen wordt begrepen, maar wordt er hier niet te veel verwacht van het recht? Als men wil dat overheidsinstanties begrijpelijk communiceren en zich dienstbaar opstellen, dan lijkt dit vooral een kwestie van gedragsverandering en niet zozeer van procesrechtelijke waarborgen. Het lastige hiervan is dat burgers zich in de toekomst op deze nieuwe normen gaan beroepen bij, uiteindelijk, de bestuursrechter. Het is de vraag hoe de bestuursrechter het begrip “dienstbaarheid” en “begrijpelijk” dan gaat invullen. De verwachting is dat dit uitdraait op een teleurstelling uit voor de burger, iets dat niet met dit wetsvoorstel wordt beoogd. Niet verwacht kan namelijk worden dat de bestuursrechter dat soort vage normen intensief gaat toetsen. Als de bestuursrechter nu vindt dat een bestuursorgaan zich op dat soort aspecten niet goed gedraagt, dan vindt hij nu al prima zijn weg door dat te sanctioneren via het zorgvuldigheids- of motiveringsbeginsel. Kortom: verwacht wordt dat het wetsvoorstel vooral bij het nieuwe artikel 2:4a en bij het gewijzigde artikel 3:47 niet tot het gewenste effect zal leiden.

Artikel 2.4a is vooral symbolisch. Het is namelijk een heel open norm en voegt daarmee niet veel toe aan de (bestaande) algemene beginselen van behoorlijk bestuur (hierna: abbb's). Aan de andere kant kan het ook geen kwaad.

De overheid kan niet altijd alleen maar dienstbaar zijn, bijvoorbeeld als het algemeen belang anders vergt. Bovendien staat de samenleving bol van tegenstrijdige belangen. Aan wie moet de overheid dan dienstbaar / dienend zijn? Het ene individu, het andere individu, een lobbygroep, aan mensen of ook aan dieren, het algemeen belang etc.? Of ziet het niet op de inhoud van besluiten, maar vooral op de omgang met de burgers? Dan is het een procedureel beginsel en geen inhoudelijk beginsel. Dat laatste zou dan wel in het wetsvoorstel verduidelijkt moeten worden, ook in de wettekst. Paragraaf 3.1 van de MvT lijkt op de inhoud van het overheidshandelen te zien, maar de artikelsgewijze toelichting ziet op de omgang met de burger.

Artikel 3:4, tweede lid

Begrepen wordt dat met deze aanpassing wordt beoogd dat bestuursorganen voortaan gehouden zijn altijd de evenredigheid mee te nemen in (voorgenomen) besluitvorming. Omdat uit de praktijk is gebleken dat voor veel bestuursorganen een wet een wet is, zal de beoordeling van de evenredigheid bij de bestuursrechter op het bord belanden. Deze omzeiling van artikel 120 Grondwet lijkt wellicht mooi, maar voorzichtigheid is geboden. In de eerste plaats doemt een

datum 29 maart 2023
pagina 3 van 9

dogmatisch of staatsrechtelijk bezwaar op. Gedoeld wordt niet alleen op artikel 120 Grondwet, maar ook op de derogerende werking van de bijzondere wet boven de algemene wet. Eerder zagen we bijvoorbeeld ook dat vreemde wetgeving, die voorzag in een zwaardere straf met terugwerkende kracht, door de bestuursrechter niet opzij werd gezet met artikel 5:4 lid 2 Awb, maar met artikel 7 lid 1 EVRM (CRvB 24 november 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:3754, AB 2015/8, m.nt. R. Stijnen). De toelichting gaat wel kort in op deze kwestie, maar de daarin gehuldigde opvatting dat er geen strijd is met artikel 3:4 lid 2 nieuwe stijl en gebonden bevoegdheden in bijzondere wetten lijkt wat kort door de bocht (“De Awb-wetgever zorgt er met de voorgestelde wijziging van artikel 3:4 Awb voor dat de Awb bijdraagt aan een evenredige toepassing van de bijzondere wet.”). In dat licht zijn betere wetgeving en beleidsruimte in bijzondere wetten te prefereren (zie ook Kamerstukken II 2021/22, 35 510, nr. 102). In de tweede plaats moet ervoor worden gewaakt dat het onderscheid tussen vrije en gebonden bevoegdheden vervaagt. Het kan niet de bedoeling van de wetgever zijn dat artikel 3:4 lid 2 nieuwe stijl van iedere gebonden bevoegdheid ineens een vrije bevoegdheid maakt die aan de hand van Harderwijk (zie R. Stijnen, ‘Damocles en de herijking van het evenredigheidsbeginsel’, Gst. 2022/27) vol of minder vol moet worden getoetst aan de trits geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid. Uit de toelichting bij het voorstel wordt overigens niet afgeleid dat alle poorten wijd worden opengezet, maar dat het de bedoeling is dat niet alleen lagere regelgeving, maar voortaan ook (de toepassing van) wetgeving in formele zin met een zekere terughoudendheid op evenredigheid kan worden getoetst. In de derde plaats ligt het in de rede dat de wetgever verduidelijkt dat het evenredigheidsbeginsel geen dwingende bepalingen over bezwaar- en beroepstermijnen aan de kant kan zetten. Indien het evenredigheidsbeginsel als een paraplu boven iedere procedurele beslissing komt te hangen, wordt het rechtszekerheidsbeginsel (waaronder de formele rechtskracht wordt gerekend) feitelijk opzij gezet. De mitsen en maren raken elkaar ten dele en ten dele niet. Het tweede bezwaar volgt deels uit het eerste. Het derde bezwaar staat (grotendeels) los van het eerste, omdat termijnen (meestal) in de Awb zelf zijn neergelegd.

Artikel 3:45b

“Op de zaak betrekking hebbende stukken”. Zie m.n. het voorgestelde artikel 3:45b en de voorgestelde wijziging van de artikelen 7:4 en 7:18 Awb.

Het LOVB begrijpt wat de achtergrond van de voorgestelde wijzigingen is, te weten onder andere het meer dan incidenteel achterhouden van stukken door de Belastingdienst in de kinderopvangtoeslagzaken en zo besluiten (mede) baseren op gegevens die voor belanghebbenden en de bestuursrechter niet kenbaar en toetsbaar waren. Een reactie van de wetgever daarop was te verwachten. Tot voorzichtigheid wordt gemaand als het om dit punt gaat. Dat heeft met name met de beroepsprocedures inzake lokale heffingen (m.n. Wet WOZ) te maken. Op dit deelrechtsgebied zijn veel no cure no pay (ncnp) bureaus actief die van het onderwerp “op de zaak betrekking hebbende stukken” al een aantal jaren een verdienmodel

datum 29 maart 2023
pagina 4 van 9

hebben gemaakt. Dit door te klagen over het niet overleggen van bepaalde informatie in bezwaar met het doel om proceskostenvergoedingen te kunnen incasseren. Regelmatig gebeurt het dat in beroepszaken er niet zozeer de vastgestelde waarde (en de daarmee corresponderende hoogte van de onroerendzaakbelasting en aanpalende belastingen) een rol speelt, maar of de heffingsambtenaar in de bezwaarfase wel alle stukken heeft overgelegd. Voor de belastingplichtige maakt dat echter geen verschil; die zal er niet minder belasting om moeten betalen. Hoewel de meeste heffingsambtenaren inmiddels wel scherper zijn geworden op deze kwestie, gaat het nog weleens mis. De realiteit van de uitvoeringspraktijk is dat een heffingsambtenaar veelal honderden bezwaarzaken van ncnp-bureaus heeft te verwerken en waar gewerkt wordt worden fouten gemaakt.

Concreet wordt gestruikeld over een passage in de (concept) MvT bij artikel 3:45b Awb waarin staat: *“Ook stukken die bij de bestuursrechter voor belanghebbende beschikbaar zijn, dient in de bezwaarfase voor belanghebbende beschikbaar te zijn.”* Wat dit betreft: dit sluit niet aan bij de realiteit in met name WOZ-zaken. Dat heeft ermee te maken dat er in de aanslag- en bezwaarfase door de heffingsambtenaar vaak door middel van een computerprogramma (modelmatig) wordt gewaardeerd en dat er pas in de beroepsfase een taxateur een taxatie uitbrengt. Daar speelt niet alleen een kostenaspect mee, maar vermoed wordt dat als er in bezwaar standaard moet worden getaxeerd dat we in Nederland te weinig (WOZ-)taxateurs blijken te hebben. Natuurlijk kan als volgt worden geredeneerd: wat in de bezwaarfase nog niet bestaat (te weten een in de beroepsfase op te stellen taxatie) kan in bezwaar nog niet worden overgelegd. Wellicht kan veel onduidelijkheid en discussie hierover worden voorkomen door na deze zin in te voegen: *“Het moet dan vanzelfsprekend gaan om stukken die uiterlijk in de bezwaarfase al zijn vervaardigd.”*

Wat nog beter zou zijn is om artikel 40 van de Wet WOZ te wijzigen door in dat artikel – met uitsluiting van de relevante bepalingen uit de Awb – een specifiek regime te codificeren voor de informatieverstrekking in WOZ-zaken. Zo kan dan het in het (concept) wetsvoorstel uitgezette spoor met betrekking tot de op de zaak betrekking hebbende stukken worden gevolgd dat in algemene zin prima volstaat.

Artikel 3:47, eerste lid

Zie opmerkingen bij 2:4a.

Artikel 3:51

Dit artikel regelt het verzoek om correctie. Het zal niet altijd duidelijk zijn of iets een correctieverzoek is of verder gaat en als bezwaar/beroep moet worden aangemerkt. Het zou goed zijn om in het wetsvoorstel op te nemen dat het bestuursorgaan uitdrukkelijk vaststelt dat niet bedoeld is bezwaar te maken of beroep in te stellen.

Afdeling 3.8. Correctie van kennelijke fouten

datum 29 maart 2023
pagina 5 van 9

Uit pagina 29 van de MvT bij de voorgestelde afdeling 3.8 over de correctie van kennelijke fouten (“Rechtsgevolg correctie en rechtsbescherming”) blijkt dat een correctie leidt tot een nieuw besluit dat bekend moet worden gemaakt en waartegen (opnieuw) rechtsmiddelen openstaan. Het is echter de vraag of dit voldoende duidelijk blijkt uit (de desbetreffende afdeling van) de Algemene wet bestuursrecht. Dus hoewel dit uit het systeem van de wet volgt, is het omwille van de duidelijkheid wenselijk dit expliciet aan te geven.

Kennelijke mislag

De toegevoegde waarde van dit instrument is niet geheel duidelijk, zeker nu in de MvT wordt erkend dat het nu al mogelijk is. Dit leidt mogelijk juist tot meer procedures. Ook de verhouding tot al lopende procedures tegen het oorspronkelijke besluit is onduidelijk. Zo is het de vraag of artikel 6:19 Awb dan van toepassing is.

Artikel 4:12, tweede lid

Het LOVB merkt op dat de wijziging van dit artikellid niet is toegelicht.

Artikel 4:84

Hier vervalt “*wegens bijzondere omstandigheden*”. In de MvT wordt de indruk gewekt dat met het schrappen van de zinsnede ‘wegens bijzondere omstandigheden’ gevolg gegeven wordt aan de jurisprudentie van de Afdeling. Maar dit lijkt niet te stroken met de in de MvT aangehaalde uitspraak.

Artikel 4:94a

De wijziging in artikel 4:94a is volgens het LOVB juridisch gezien niet voldoende als de bedoeling is dat de Awb als generalis hiermee voorgeat boven een lex specialis.

Artikel 6:7

Voorzien wordt onder meer in de wijziging van artikel 6:7. Zo zal voor bepaalde terreinen een bezwaar- en beroepstermijn gaan gelden van dertien weken. Het LOVB is van mening dat de verruiming prima is, maar wijst er daarbij op dat dit betekent dat bij werknemersverzekeringen ook de werkgever 13 weken krijgt. Dit kan desgewenst worden uitgesloten door een andere opzet van de bijlage. Er zijn meer besluiten waar geen derde-belanghebbende speelt. Met name in het domein van varia (denk aan VOG, AVG, jachtaktes etc.). Waarom die ook niet toevoegen?

Artikel 6:11

Artikel 6:11 wordt gewijzigd door daarin te bepalen dat ten aanzien van een na afloop van de termijn ingediend bezwaar- of beroepschrift niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege blijft indien: (a) het geschrift wegens bijzondere persoonlijke omstandigheden die de indiener betreffen niet tijdig kon worden ingediend; of (b) wegens andere redenen redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest.

Het LOVB ziet daarin niet direct een verruiming ten opzichte van de huidige rechtspraak die

datum 29 maart 2023
pagina 6 van 9

onderscheid maakt tussen ontvangstperikelen en overmacht (zie voor dit laatste CRvB 1 juli 2010, ECLI:NL:CRVB:2011:BR0165, AB 2011/186, m.nt. R. Ortlep), tenzij uit de toelichting daarbij naar voren zou komen dat de wetgever beoogt om bijzondere persoonlijke omstandigheden onder a ruimer op te vatten dan overmacht en dat daarbij ook het ‘doenvermogen’ van de (individuele) burger wordt betrokken (zie CRvB 9 september 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:2174, AB 2022/270, m.nt. R. Stijnen en Rb. Limburg 23 maart 2022, ECLI:NL:RBLIM:2022:2220, AB 2022/268, m.nt. R. Ortlep). Daarbij zal wellicht ook de voorlichting door het bestuursorgaan een rol spelen (zie ook de voorgestelde uitbreiding van afdeling 3.6 van de Awb). Het verdient aanbeveling om in artikel 6:11 voorts de veertiendagenrechtspraak te codificeren of om te kiezen voor een nieuwe termijn van zes weken, hoewel dit laatste mogelijk problematisch is, vanwege de voorziene wijziging van artikel 6:7 (want dan zal in met name uitkeringskwesties de bezwaar- en beroepstermijn kunnen oplopen tot een half jaar of langer, afhankelijk van het tijdstip van feitelijke kennisneming). Overigens signaleert het LOVB dat de wetgever en (daarom ook) de bestuursrechter bij elektronisch berichtenverkeer bij verschoonbare termijnoverschrijding kiest voor een volle nieuwe zeswekentermijn (zie CRvB 9 september 2021, ECLI:NL:CRVB:2021:2174, AB 2022/270, m.nt. R. Stijnen). Het LOVB vraagt zich af of de splitsing van de verschoonbaarheidsgrond nodig is. Onderdeel a van dat artikel valt nu ook al onder b.

Wat betreft de wijziging van artikel 6:11 in de MvT: de vraag is of wat daar staat niet meer in de wettekst zou moeten worden neergelegd. Het LOVB is er, zoals bijvoorbeeld L. Koenraad bepleit, geen voorstander van om van artikel 6:11 een ongeclausuleerde bevoegdheid te maken.

De verlenging van de bezwaar- en beroepstermijn voor een deel van de sociale zekerheids-/belastingregelgeving kan – hoewel begrijpelijk – leiden tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid voor belanghebbenden. Want voor welke soort zaak geldt nu welke termijn? Als de termijn gewijzigd zou moeten worden, dan ligt volgens het LOVB een algehele wijziging meer voor de hand. Dat maakt het voor de burger juist eenvoudiger. Wel heeft een langere bezwaar- en beroepstermijn ook nadelige gevolgen voor de belanghebbende, bijvoorbeeld als een uitkering wordt afgewezen. Voor de belanghebbende duurt het daardoor langer voordat hij weet of de uitkering terecht is geweigerd. Bovendien leidt dat mogelijk tot een toename van het aantal voorlopige voorzieningen, omdat belanghebbenden eerder duidelijkheid willen verkrijgen over hun situatie.

Nu het wetsvoorstel voorziet in het soepeler omgaan met (verschoonbare) termijnoverschrijdingen rijst de vraag hoe zich dat verhoudt tot de verlenging van de bezwaar/beroepstermijn. En hoe zit het met zaken waarin derden zijn betrokken?

Artikel 7:1b

“Een bestuursorgaan onderzoekt in overleg met de indiener van het bezwaar de mogelijkheden voor informele afdoening.” De (concept) MvT lijkt alleen oog te hebben voor de goedwillende,

datum 29 maart 2023
pagina 7 van 9

niet-professioneel procederende en soms laagopgeleide burger. Het LOVB stelt voorop dat hij het uitermate goed vindt dat (eindelijk) op wetgevingsniveau aandacht voor dit onderwerp is en dat niet langer altijd wordt uitgegaan van een zelfredzame burger.

Ten aanzien van het woord “informele” in artikel 7.1b merkt het LOVB nog het volgende op. Het woord informele is enerzijds het tegenovergestelde van formeel, maar aan de andere kant kan het woord informeel ook overkomen als ‘onder ons’ danwel de wet even buiten de discussie plaatsend. Deze mogelijke interpretatie van het woord “informele” moet voorkomen worden. Het LOVB stelt daarom voor een andere formulering te hanteren. Als voorbeeld wordt genoemd: “alternatieve” of “minnelijke” afdoening.

Artikel 7:3

Bij kennelijk niet-ontvankelijkheden rond het belanghebbendeschap en het besluitbegrip is niet horen straks niet meer mogelijk. Dit wordt niet goed toegelicht MvT. De wens is om in deze gevallen de mogelijkheid om niet te horen te handhaven.

Het nieuwe artikel 7:3, eerste lid onder b moet volgens het LOVB luiden: “toepassing is gegeven aan artikel 6:6 en de indiener *niet tijdig gebruik heeft gemaakt van de geboden gelegenheid het verzuim te herstellen;*” (idem 7:17).

Artikel 7:3, eerste lid onder c is volgens het LOVB een te ruime interpretatie van de geldende (strengere) jurisprudentielijn over kennelijke ongegrondheid. Zo wordt gemist dat “op voorhand redelijkerwijs geen twijfel mogelijk” is. Ook zou bovendien voldoende aannemelijk moeten zijn dat het horen tot niets kan leiden gezien de inhoud van het bezwaarschrift.

Artikel 7:4

Zie opmerkingen onder 3:45b

Artikel 7:10

Het LOVB stelt voor om artikel 7:10 Awb ook aan te passen. Artikel 7:10 luidt nu: “*Het bestuursorgaan beslist binnen zes weken of – indien een commissie als bedoeld in [artikel 7:13](#) is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken.*” Indien er sprake is van een verlengde bezwaartermijn van dertien weken en iemand stuurt na twee weken al een bezwaarschrift in, dan gaat de beslistermijn pas lopen na afloop van de bezwaartermijn. Dat is nu ook zo, maar dan scheelt het maar een paar weken. Bij een verlengde bezwaartermijn van dertien weken kan dat behoorlijk oplopen.

Artikel 7:11, eerste lid

datum 29 maart 2023
pagina 8 van 9

In dit artikellid wordt “daarvan” vervangen door “van het bezwaar en hetgeen bij de behandeling van het bezwaar is gebleken” en wordt “heroverweging” vervangen door “volledige heroverweging”.

Vanuit het oogpunt van klare taal wordt voorgesteld “hetgeen” te vervangen door “wat”. Het LOVB vraagt zich verder af wat de meerwaarde is van ‘volledige heroverweging’ ten opzichte van heroverweging.

Artikel 7:13 tweede lid

Niet duidelijk is wat met het nieuwe lid 2 wordt bedoeld. Wordt hier bedoeld na (te)vergeefse toepassing/toepassing zonder succes van het nieuwe artikel 7:1b? Want volgens de toelichting is het de bedoeling dat de commissie dan alsnog een advies uitbrengt.

Artikel 7:18

Zie opmerkingen onder 3:45b.

Artikel 8:29

Het tweede lid van dit artikel is nieuw. De beoogde werking van dit nieuwe lid is niet duidelijk. Kennelijk kan een *belanghebbende* die (nog) geen partij is, om beperking van de kennisneming vragen. Echter, deze belanghebbende hoeft toch helemaal geen stukken in te dienen?

Als het gaat om *partijen* lijkt het tweede lid te leiden tot een wenselijke verruiming om ook als een partij die niet verplicht is om stukken of inlichtingen te verstrekken, om beperking van kennisneming te vragen.

Artikel 8:51e

Opgemerkt wordt dat “stelling” en “stellen” in één zin redactioneel minder fraai is. Gedacht zou kunnen worden aan een formulering als: (...) de gelegenheid bieden.

Artikel 8:80a

Aangenomen wordt dat in het eerste lid, onder d, met derde lid wordt bedoeld derde lid oud (=vijfde lid nieuw)?

Werklast

Wij verwachten vanwege het wetsvoorstel geen substantiële stijging van het aantal beroepszaken. Wel wordt voorzien dat de beroepszaken aanzienlijker complexer zullen worden vanwege het wetsvoorstel, mede vanwege het voorgestelde artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht. Er wordt nu al veelvuldig een beroep gedaan op de nieuwe rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (uitspraak van 2 februari 2022 inzake nr. [ECLI:NL:RVS:2022:285](#)) over de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel. De ervaring leert dat deze toetsing meer tijd kost omdat er een vrij uitvoerige motivering is vereist waarbij alle omstandigheden van het geval moeten worden betrokken. Als die nieuwe rechtspraak, zoals voorzien in dit wetsvoorstel, ook gaat gelden in gevallen waarin er in de formele wet geen afwegingsruimte is geboden, wordt de werklast over de hele linie verzaamd. Bovendien komen er dan ook vrij principiële vragen op die regelmatig door een meervoudige kamer zullen moeten

datum 29 maart 2023

pagina 9 van 9

worden beantwoord. Daarnaast is de voorgestelde burgerlus, net als de al bestaande bestuurlijke lus, vrij formeel geregeld met een verplichte tussenuitspraak en vaste termijnen voor reacties. Daarmee wordt de flexibiliteit weggenomen wat tot vertraging en extra werk gaat leiden. Bovendien zal dat tot gevolg kunnen hebben dat de burgerlus, net als de bestuurlijke lus, minder vaak zal worden toegepast dan de wetgever voor ogen heeft.